

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio III. Utrùm Prædestinatio sit libera, & in quo formaliter consistat ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

datur in Deo prædestinatio. Respondeo tale obliquum, licet sit quid creatum, esse quid creatum intentionale, & objectivum in Mente Divina; non autem implicat aliquid intentionale, & objectivum ab æterno, licet sic implicet aliquid physicum.

49. Oppones 3. Prædestinatio non solum est præscientia, sed etiam præparatio beneficiorum Dei; ergo licet prout est præscientia sit ab æterno, saltem prout est præparatio, erit temporalis, utpotè quæ versatur circa rem existentem eam disponendo ad finem. Respondeo præparationem, ut supra diximus, duplicem esse, internam aliam existentem in actibus intellectus, & voluntatis artificis v.g. & aliam externam, ut quando artifex dolat ligna ad effigiem efformandam, & hæc ab illa proficitur ut à caula: Prædestinatio autem non est præparatio externa, quæ est effectus, & in tempore; sed interna, quæ est ab æterno; licet enim versetur circa media, quibus subjectum dirigitur in finem, non ita versatur circa illud ut actu existens, sed ut futurum ex æternitate.

50. Oppones 4. Prædestinatio, ut supra diximus, est pars providentiæ; sed hæc non est ab æterno; siquidem supponit existentem rem, cui providetur; nulla autem res existit ab æterno; ergo prædestinatio, saltem quâ parte spectat ad providentiam non erit ab æterno. Respondeo negando minorem, & ejus probationem prout diximus d. 1. à num. 83. Accedit, quod providentia, licet versetur circa media, quibus dirigit subjectum ad finem, illud tamen supponit ab æternitate futurum.

SECTIO III.

Virum Prædestinatio sit libera; & in quo formaliter consistat?

51. **D**IFFICULTAS I. Utrum Prædestinatio in Deo sit libera; an necessaria? Dico I. Prædestinatio simpliciter, & absolute est Deo libera. Est de Fide.

Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 3. n. 3.

P. Ruiz d. 1. de prædest. sect. 4. num. 6. & alii. Probatur primò ex illo Joan. 3. Spiritus ubi vult spirat..... sic est omnis, qui natus est ex Spiritu. Et Joan. 5. Sicut Pater suscitavit mortuos, & vivificat; ita & Filius quos vult, vivificat. Et Matt. 20. An non licet mihi, quod volo facere? Et Matt. 11. Cui voluerit Filius revelare. Et Marc. 3. Vocavit ad se, quos voluit ipse. Et ad Rom. 8. Scimus quoniam diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum, iis, qui secundum propositum vocati sunt Sancti. Et ad Rom. 9. An non habet potestatem sigulus lutum ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam? Et Jacob. 4. Unus est Legislatores, & Judex, qui potest perdere, & liberare; sicque in aliis locis, quibus nominatur electio, propositum, aut consilium circa dilectos, his enim nominibus significatur indifferentia libertatis divinæ ad eos prædestinandos.

52. Probatur secundò rationibus: prima, quia prædestinatio est de objecto contingenti, cum sit de creatione, & ordinatione creaturarum rationalium in vitam æternam per media infallibilia consequendam, ad quod nihil datur Deum necessitans; sed quod ita in Deo est, liberum est; ergo &c. Secunda, quia prædestinatio est gratia; sed gratia excludit omnem necessitatem; alioqui esset & non esset gratia; ergo &c. Tertia, quia Deus potuit nullum prædestinare; aut plures prædestinare;

quos non prædestinavit; aut plures non prædestinare, quos prædestinavit; sed id stare non potest sine libertate in prædestinante, & contingentia in prædestinatione; ergo &c. Quarta, quia Providentia Dei est libera; ergo multo magis prædestinatio.

Oppones: Prædestinatio, ut diximus, est æterna in Deo; sed quod est æternum, est immutabile; ergo est necessarium; consequenterque prædestinatio est in Deo necessaria, & non libera. Respondeo ex eo, quod prædestinatio sit æterna, non sequi esse absolute, & simpliciter necessariam; nam ab æterno sunt in Deo Scientia, & Amor futurorum, & existentium; & tamen non sunt quid in Deo necessarium, sed liberum, & contingens, cum ita sint in Deo, ut possent non esse, si Deus se liberè non determinasset ad productionem creaturarum; sicque similiter de prædestinatione.

Hinc colliges primò, licet certissimum sit esse in Deo prædestinationem, incertum tamen nobis esse, hunc, aut illum esse prædestinatum; tum quia ita definitum est à Trid. sess. 6. cap. 12. & can. 15. & 16. tum etiam, quia cum prædestinatio pendeat ex libera Dei voluntate, nullus, excepta revelatione, potest certò scire hanc determinationem Voluntas divinæ; hæc autem revelatio regulariter non fit, ne aut prædestinati negligentes fiant, aut reprobi desperent. Secundò, licet certò id scire non possimus, posse tamen probabiliter, & per conjecturas aliqualem de eo habere cognitionem, nempe per varia prædestinationis signa, de quibus infra.

Dico 2. Prædestinatio potest dici necessaria ex suppositione, quod aliqui consecuturi sunt Beatitudinem. Ita P. Soar. proxime num. 6. Probatur, quia in facta suppositione, cum Beatitudo sit quid supernaturale consequendum, non potest ita acquiri sine præscientia mediorum ad illam, & sine ordine, & præparatione talium mediorum; ergo necesse est, quod præcedat prædestinatio ita ordinans, & media præparans. Confirmatur, quia nulla res potest assequi suum finem, nisi per divinam Providentiam; sed prædestinatio nihil aliud est, quàm divina Providentia ad finem supernaturalem consequendum, qualis est Beatitudo; ergo ut hæc acquiratur necessaria est, (saltem necessitate secundum quid) prædestinatio.

Dico 3. Prædestinatio fuit etiam in Deo necessaria necessitate congruentiæ. Ita P. Soar. cit. num. 7. P. Ruiz. cit. num. 8. & alii. Probatur primò, quia congruum fuit Bonitati divinæ, quatenus est bonum diffusivum sui, quod Deus crearet homines, illosque ordinaret ad finem supernaturalem; ergo etiam congruum fuit, quod aliquos prædestinaret ad talem finem, nempe ad gloriam postea in re consequendam. Secundò, quia aliter viderentur frustra creati, aut ad malum destinati; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Tertiò, quia aliter videretur Deus impotens ad eos salvandos; & velle amittere posse ab eis postea in Beatitudine perfectè glorificari; sed hæc non sunt dicenda; ergo necessitate congruentiæ debuit Deus aliquos prædestinare.

Obijcies 1. Nullum est inconveniens, quod dentur plures Angelorum species, quarum nullus Angelus salvetur; ergo nullum erit inconveniens, quod detur species hominum, quin ex illa aliquis homo salvetur. Respondeo primò, antecedens solum esse verum in opinione D. Thomæ dicentis, omnes Angelos esse specie diversos, & prout sic idem est non prædestinare aliquem Angelum, acque non

non prædestinare totam speciem: sicut tamen tunc potuit esse conveniens prædestinare non omnes, sed aliquas Angelorum species: ita potuit esse conveniens prædestinare non omnia, sed aliqua hominum individua, ex quo præfens doctrina confirmatur, ut consideranti patebit.

58. Respondeo secundò juxta aliam opinionem, quam tenuimus in Philosophia, dicentem, quamlibet Angelorum speciem habere plura individua, sicut fuit conveniens ex hominum specie aliqua illius individua prædestinare; ita etiam fuisse conveniens ex qualibet Angelorum specie prædestinare similiter aliqua individua, in quo Deus magis ostenderet suam Bonitatem, Sapientiam, & Potentiam.

59. Obijcies 2. Si congruum esset Bonitati divinæ, quia diffusiva sui, aliquos homines, & Angelos salvare, cum esset major Dei Bonitas, salvare omnes, etiam esset magis congruum omnes prædestinari; sed hoc non ita est; ergo neque illud. Respondeo negando majorem quoad ultimam partem; licet enim in eo magis videretur diffundi Bonitatem divinam in creaturas; congruum tamen erat, quod aliqua reprobarentur: tum ut exerceretur Justitia divina: tum ut magis ostenderetur Misericordia erga electos: tum etiam ob alios superiores fines, quos Deus scit.

60. Obijcies 3. Nullum fuit inconveniens, quod in statu innocentie nullus homo prædestinaretur ad illum firmiter obtinendum; neque ad Beatitudinem ex illo consequendam; ergo etiam tale non erit, quod nullus homo in statu naturæ lapsæ prædestinetur ad gloriam ex illo consequendam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est: Primò, quia in illo statu species erat in duobus tantum individuis, & erat via brevissima, & facillima ad gloriam consequendam: at verò in statu naturæ lapsæ aliter se res habebat. Secundò, quia post illum primum statum, adhuc restabat alia via asperior, & fortasse utilior, in qua possent homines consequi beatitudinem, sicque conveniens fuit aliquos prædestinare, & ordinare ad illam consequendam.

61. Difficultas 2. In quonam formaliter consistat prædestinatio? Variæ sunt in hac re sententiæ, prout supra diximus de Providentia d. 1. sect. 2. à num. 22. Alii enim dicunt prædestinationem consistere formaliter in actu intellectus divini connotante actum voluntatis. Ita tenent D. Thom. 1. part. quest. 23. art. 1. & 2. & 3. & de Verit. q. 6. art. 1. Caiet. Alens. 1. p. q. 28. memb. 1. art. 2. Richard. in 1. dist. 40. art. 1. q. 1. Durand. in 1. dist. 41. q. 1. n. 9. Capreol. dist. 40. q. 1. art. 1. & 2. P. Valent. hic. punct. 2. P. Tanner. 1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 2. n. 14. & alii. Alii tamen asserunt, prædestinationem formaliter consistere in actu voluntatis. Ita affirmant D. Bonav. in 1. dist. 40. art. 1. q. 2. Scot. q. 1. Arimines. q. 3. art. 1. Aureol. dist. 40. quest. 1. art. 1. & alii, quos citat, & sequitur P. Vasq. 1. part. d. 87. cap. 3. favetque P. Soar. infra citandus.

62. Nihilominus tertia sententia nobis tenenda asserit, prædestinationem consistere formaliter in utroque actu, & intellectu, & voluntatis. Ita ut probabilem tenet P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 17. num. 12. tenent expressè P. Mol. P. Becan. P. Herice. 1. p. d. 22. tract. 3. cap. 6. n. 50. P. Arrub. 1. p. q. 22. art. 1. d. 63. cap. 3. P. Arriaga 1. p. d. 33. sect. 2. n. 8. P. Compton. tom. 1. d. 39. sect. 2. n. 1. & Recentiores communiter. Probatur primò ex illo ad Rom. 11. 2. Non repulit Deus plebem suam, quam præ-

Tom. 1.

scivit: id est prædestinavit, ut ait D. August. Et Actor. 2. loquente de Christo Domino: Hunc designavit consilio, & præscientia tradetur. Et ad Ephes. 1. Elegit nos, &c. Et infra: Qui prædestinavit nos secundum propositum voluntatis sue; sed præscientia, & consilium spectant ad intellectum; electio autem, & propositum ad voluntatem; ergo &c.

63. Probatur secundò, quia prædestinatio, ut constat ex illius definitione supra apposita, est ordinatio, præparatio, & executio mediorum ad finem; sed ordinatio est actus intellectus; præparatio autem, & executio sunt actus voluntatis; ergo &c. Tertio, quia prædestinatio dicit formaliter adæquatè rationem ordinantem per media ad finem, & actum efficaciter applicantem talia media; sed illud pertinet ad intellectum, cujus est proprium ordinare; hoc autem ad voluntatem, cujus est proprium applicare, eligere, & exequi; ergo &c. Quarto, quia prædestinatio est providentia efficax perfectissima in ordine ad gratiam, & gloriam consequendam; sed hæc dari nequit, quin simul formaliter, & intrinsicè includat consilium, & prudentiam, ut decretum sit prudens, & voluntatem applicantem, ut sit efficax; ergo &c.

64. Argues 1. Prædestinatio expressius, & principalius dicit actum voluntatis, quam intellectus; siquidem sine illo non statim sequitur infallibiliter consecutio gloriæ; potest enim Deus scire media, & illa non applicare, eoque dato, non acquiritur gloria, nec dabitur prædestinatio, ut fit in reprobis; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo negando consequentiam; licet enim prædestinatio expressius, & principalius dicat actum voluntatis, non ideo sequitur in illo tantum consistere; sic enim homo expressius, & principalius dicit rationale, quam animal; & tamen utrumque est de essentia hominis.

65. Argues 2. Prædestinatio est nomen simplex; sed hoc imponitur ad simplices res significandas, quales non sunt actus intellectus, & voluntatis divinæ simul sumpti; ergo prædestinatio non dicit, neque includit utrumque actum simul. Respondeo prædestinationem esse nomen simplex in voce, non autem in significatione, de quo tantum dicitur imponi ad significandas res simplices, non ita verò de nomine, quod solum est simplex in voce, ut est nomen Prædestinatio, significat enim complexè, quatenus significat duos illos actus, licet per modum unius, ratione unius finis, quem intendunt. Patet in his nominibus Providentia, Beatitudo, & Signum, quæ licet sint simplicia in voce, significant tamen duplicem actum, & respectum.

66. Argues 3. Illa est ratio formalis constitutiva alicujus rei, qua posita, aut sublatà, ponitur, aut tollitur talis res; sed posita, aut sublatà hac numero voluntate divinà de glorificatione Sanctorum, & alio quocumque sublato, nempe actu intellectus, ponitur, aut tollitur prædestinatio; ergo hæc solo actu voluntatis formaliter constituitur. Respondeo distinguendo majorem: ponitur, aut tollitur talis res, vel adæquatè, vel inadæquatè; concedo majorem: semper adæquatè; nego majorem: posita, autem, aut sublatà tali voluntate, ponitur, aut tollitur prædestinatio inadæquatè, quia solum inadæquatè constituitur tali actu; adæquatè enim utroque & intellectu, & Voluntatis; nam cum sit perfectissima, talis non esset sine actu intellectus cognoscente media efficacia ad finem consequendum; alioqui imprudenter, sine consilio,

A a 2

&

& cæco modo operaretur; & cum sit efficax, talis non esset sine actu voluntatis applicante, & exequente.

67. Instabis: Sublato actu voluntatis, tollitur adæquatè prædestinatio; ergo hæc adæquatè constituitur solo actu voluntatis. Respondeo dato antecedente, negando consequentiam: solum enim probat argumentum, actum voluntatis esse etiam de essentia prædestinationis, quatenus sublato, tollitur prædestinatio, cum nulla res possit sine eo, quod est sibi essentiale, persistere: non autem probat esse illius essentiam adæquatam, licet illo sublato, adæquatè tollatur prædestinatio; siquidem minus requiritur ad destructionem adæquatam, quam ad adæquatam rei constitutionem: nam destructa sola unione compositi, destruitur compositum adæquatè, cum jam non detur compositum; posita autem sola unione, non datur compositum adæquatè.

68. Argues 4. Electi per prædestinationem distinguuntur à reprobis; sed distinguuntur per solam voluntatem Dei efficacem; siquidem Deus æquè habet ad electos, & ad reprobos Scientiam mediorum efficaciam; ergo prædestinatio in solo actu voluntatis consistit. Respondeo argumentum ad plurimum probare, voluntatem applicantem efficaciter media esse quasi rationem differentialem, ut est rationale respectu hominis; non tamen esse adæquatam essentiam prædestinationis, ad quam etiam requiritur actus Intellectus, sicut ad essentiam adæquatam hominis præter rationale requiritur etiam animal, quod hominem essentialiter etiam constituit.

69. Argues 5. Prædestinatio dicit formaliter præordinationem efficacem ad Beatitudinem; sed talis præordinatio efficax est solus actus voluntatis; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo negando minorem: talis enim præordinatio efficax, aut sumitur directivè præscribendo ordinem, & est actus Intellectus; aut executivè ipsum ordinem præscriptum exequendo, & est actus voluntatis; uterque autem prædestinatio formaliter.

70. Argues 6. Reprobatio formaliter solum dicit actum voluntatis; cum sit exclusio à regno, & destinatio ad penam propter prævisa demerita; ergo etiam prædestinatio formaliter solum dicit actum voluntatis. Respondeo negando antecedens: reprobatio enim præter actum voluntatis permissentis peccatum, & damnantis peccatorem, includit etiam actum Intellectus proponentem media, & dictantem peccatorem damnandum; alioqui cæco modo operaretur Deus, quod non est dicendum.

71. Instabis: Tale iudicium dictans peccatorem esse damnandum implicat in Deo, cum sit contra eius Bonitatem dicentem, nolle mortem peccatoris; sed ut magis convertatur, & vivat; ergo &c. Respondeo negando antecedens, & ejus probationem: neque enim id est contra Bonitatem divinam; siquidem Deus non vult mortem peccati, sed permittit, & postea præbet supplicium, quod non est mors, sed mortis, id est peccati pena.

72. Argues 7. Prædestinatio, ut diximus, est formaliter libera; sed solus actus voluntatis est formaliter liber; ergo in solo actu voluntatis consistit prædestinatio formaliter. Respondeo prædestinationem esse quidem formaliter liberam, sumptam tamen inadæquatè pro actu voluntatis, in quo sensu supra locuti sumus; non autem si sumatur

adæquatè etiam pro actu Intellectus; licet etiam prout sic possit dici libera, non formaliter, sed aut radicaliter, aut quatenus à voluntate approbatur, & acceptatur.

Argues 8. Prædestinatio idem est, atque liber vita; sed hic est ipsa præscientia Dei de electis, præscientia autem est actus Intellectus; ergo in solo actu Intellectus consistit formaliter prædestinatio. Respondeo majorem esse veram de prædestinatione inadæquatè sumptam pro solo actu Intellectus; non sumptam adæquatè; sic enim includit etiam actum voluntatis; cum sit præordinatio efficax salvandorum per media efficaciam ad vitam æternam; hæc autem formaliter includit, & actum Intellectus præordinantem, & actum voluntatis exequentem: at verò liber vita est sola præscientia Dei habita de salvandis, ideoque in solo actu Intellectus salvatur. Hinc etiam prædestinatio distinguitur à prudentia, cum hæc sit actus Intellectus non exprimens sollicitudinem circa agenda, quam exprimit prædestinatio, & providentia, ideoque utrumque actum, & Intellectus, & voluntatis includunt formaliter.

Argues 9. Prædestinati tenemur Deo gratias agere pro prædestinatione; sed non tenemur gratias agere pro actu Intellectus, sive scientiæ mediorum ad finem, cum hæc sit etiam reprobis communis, sed pro solo actu voluntatis, quo liberè nos elegit efficaciter ad gloriam consequendam; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo distinguendo majorem: tenemur Deo gratias agere pro prædestinatione inadæquatè; concedo majorem: adæquatè; nego majorem: cum enim solus actus voluntatis sit formaliter liber, pro solo illo tenemur Deo gratias agere, cum liberè nos elegerit, & potuerit non eligere: non autem pro actu Intellectus, sive scientiæ, cum hæc sit etiam reprobis communis. Accedit, quod si etiam pro huiusmodi scientia tenemur Deo gratias agere, non est prout absolute sumitur; sic enim est communis etiam reprobis, sed prout conservatur ab electione, & cum illa conjungitur, ac redditur efficax; sic enim solis convenit prædestinatis.

SECTIO IV.

Qualisnam sit actus, quo ex parte Intellectus constituitur prædestinatio formaliter?

Dico 1. Prædestinatio ex parte Intellectus constituitur formaliter per quoddam iudicium practicum absolutum dictans convenire eligere hunc ad talem gloriam per talia media consequendam. Ita P. Tanner. 1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 2. num. 10. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 16. num. 17. & alii supra cit. d. 1. num. 41. Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 11. Prædestinati secundum propositum ejus, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue, ut finis in laudem gloriæ ejus. Ubi ad explicandam prædestinationem ex parte Intellectus utitur nomine Consilium, non autem nomine imperii. Secundò, quia prædestinatio, prout est actus Intellectus divini, est actus efficax efficaciter perducens hominem ad Beatitudinem; sed huiusmodi actus involvit rationem iudicii practici de effectu secuturo; ergo &c.

Dico 2.